

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

CAB NEWSLETTER

สารที่ปรึกษาชุมชน

ปีที่ 14 ฉบับที่ 98 เดือน กันยายน-ตุลาคม 2557

สารเพื่อสร้างความเข้าใจ ป้องกัน/ดูแลชุมชน ให้ห่างไกลจากเอดส์และยาเสพติด

กินยาต้านไวรัสเอชไอวีต้องมีวินัย

หัวใจสำคัญที่จะทำให้การรักษาโรคได้ผลดีคือความร่วมใจและวินัยในการกินยาของผู้ป่วย การรักษาโรคติดเชื้อเรื้อรังอย่างเอชไอวีเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุด เพราะหากผู้ติดเชื้อไม่ร่วมใจและขาดวินัยในการกินยาอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอแล้ว ไม่เพียงยาจะไม่ได้ผลแต่จะเกิดปัญหาใหญ่คือเชื้อดื้อยาตามมาได้อย่างรวดเร็ว ความร่วมใจเกิดจากข้อตกลงระหว่างทีมแพทย์พยาบาลผู้ให้การรักษาและผู้รับการรักษา โดยที่ผู้ติดเชื้อได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสูตรยา ประโยชน์ของการกินยา การบริหารยา ผลข้างเคียงของยา และสามารถพูดคุยกับแพทย์เพื่อมีส่วนร่วมในการเลือกสูตรยาที่เหมาะสมกับตัวเอง และวางแผนเวลาในการกินยาที่เหมาะสมกับกิจวัตรประจำวันของตนเอง ซึ่งจะทำให้มีความพร้อมที่จะเริ่มกินยาและมีวินัยในการกินยาด้านไวรัสตามมา นั่นคือ การกินยาที่ได้รับอย่างถูกต้องเหมาะสมตามที่ได้วางแผนไว้ (ถูกจำนวน ถูกเวลา และถูกกฎข้อห้ามอื่น ๆ เช่น กินพร้อมอาหารทันที)

ต้องมีวินัยมากแค่ไหน?

จากการศึกษาพบว่าผู้ติดเชื้อต้องกินยาด้านไวรัสได้ครบถูกต้องมากกว่า 95% ของยาที่ได้รับ การรักษาถึงจะได้ผลดี (วิธีที่ใช้วัดความถูกต้องในการกินยา ได้แก่ สอบถามจากตัวผู้ติดเชื้อ การนับเม็ดยา) แม้ว่าปัจจุบันจะมียาด้านไวรัสบางตัวที่มีคุณสมบัติที่ทำให้ผ่อนปรน ไม่ต้องเคร่งครัดเวลาเหมือนยาตัวอื่น แต่ผู้ติดเชื้อก็ยังคงควรรักษาวินัยในการกินยาสูงสุดเพื่อไม่เปิดโอกาสให้เกิดเชื้อดื้อยาได้

ปัจจัยภายในและภายนอก
ที่มีผลต่อวินัยในการกินยา

ตัวผู้ติดเชื้อ

ปัจจัยพื้นฐาน

เช่น อายุ และเพศ

ปัจจัยทางจิตใจและสังคม

เช่น ภาวะซึมเศร้า

ความกังวลต่อการ ถูกตีตรา

ปัญหาการดื่มสุราและ

ใช้สารเสพติด

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่

การศึกษาน้อย มีอาหาร

การกินไม่เพียงพอ

ปัจจัยทางสุขภาพ ได้แก่

มีการเจ็บป่วยอื่น ๆ

ร่วมกับเอชไอวี

ระบบบริการการรักษา

การเข้าถึงการรักษา

สภาพแวดล้อม

ความสัมพันธ์ระหว่าง

ผู้ให้และรับการรักษา

การบริการอื่น ๆ

ที่ช่วยสนับสนุนการรักษา

สังคม

สังคมขาดความรู้ความ

เข้าใจต่อโรค การตีตรา

และรังเกียจกีดกันในสังคม

ยาด้านไวรัส

จำนวนเม็ดยา เวลาใน

การกินยา ข้อจำกัดใน

การกินยาเช่น ต้องกิน

พร้อมอาหาร อาการ

ข้างเคียงจากยา

ข้อเสนอแนะต่อวิธีการจัดการปัญหาของตัวผู้ติดเชื้อ วิธีการจัดการปัญหาอุปสรรคเพื่อเพิ่มวินัยในการกินยา จากงานวิจัยต่าง ๆอ่านต่อใน คำถามนี้มีงานวิจัยตอบค่ะ

1 กินยาด้านไวรัสเอชไอวีต้องมีวินัย

2 เล่าขาน...งานวิจัย: คำถามนี้มีงานวิจัยตอบ
ทำอะไรเพื่อเพิ่มวินัยในการกินยาด้านไวรัสเอชไอวี?

4 “ถ่ายทอดรู้เพื่อชีวิตเด็ก” ตอนที่ 2
(‘Fact for Life’ of HIV affected Children)

6 โรคไวรัสฮิบลากับข้อควรคำนึงเกี่ยวกับจริยธรรม

7 พักสมอง

8 ส่ายตา หาเรื่อง...มาเล่า

9 โครงการวัคซีนป้องกันโรคเอดส์ (อาร์วี 306):
วัคซีนที่ควรได้รับช่วงฤดูฝน

10 การตีตราคนรักเพศเดียวกันในกระบวนการ
ดำเนินงานแก้ปัญหาเอดส์

12 บอกเล่า...เก้าสิบ